תאריך עדכון: 20/2/2017

קוצק ובנותיה – חסידויות איזביצ'ה וגור

מס' הקורס : 30177/01

המרצה : ד"ר ציפי קויפמן

סוג הקורס: הרצאה

שנת לימודים : תשע"ח

סמסטר : ב

היקף שעות : 1 ש"ש

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

החצר החסידית שהתקיימה בקוצק במחצית הראשונה של המאה התשע-עשרה בלטה בשונותה על רקע חצרות חסידיות אחרות בנות זמנה. מקוצק יצאו חסידויות מרכזיות שהשפיעו רבות על העולם החסידי ומעבר לו, ובהן חסידות איז'ביצה-ראדזין וחסידות גור. הקורס יתמקד בהגותן של שתי חסידויות אלו, בדגש על ראשיתן: ספר 'מי השילוח' לר' מרדכי יוסף ליינר מצד אחד, וספר 'שפת אמת' לר' יהודה אריה לייב אלתר מגור. נעסוק בתפיסת האלוהות והעולם, ביחס למצווה ולעברה, לדטרמיניזם ולבחירה, ועוד.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

שיטות הוראה: הרצאה, קריאה וניתוח טקסטים, דיון בכיתה

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	מבוא	
2-5	סוגיות בתורת ר' מנחם מנדל מורגנשטרן מקוצק:	אהרן מרקוס, <u>החסידות</u>, תרגם מגרמנית מ. שנפלד, תל אביב תשי"ד, עמ' 136-140

	אותנטיות, עקדה, אמת, אליטיזם	Abraham Joshua Heschel, A Passion for Truth, New York 1973 **(חובה)** יעקב לוינגר, "אמרות אותנטיות של הרבי מקוצק", תרביץ נ"ה א (תשמ"ו), עמ' 109-135 **(חובה)** יעקב לוינגר, "תורתו של הרבי מקוצק לאור האמרות המיוחסות לו על ידי נכדו רבי שמואל מסוכטשוב", תרביץ נ"ה ג (תשמ"ו), עמ' 413-431
6-9	הגותו של ר' מרדכי יוסף ליינר: הלכה, אוטונומיה ורצון ה'	יוסף וייס, "תורת הדטרמיניזם הדתי לר' יוסף מרדכי ליינר מאיזביצא", ספר היובל ליצחק בער, ירושלים תשכ"א, עמ' 447-453 **(חובה)** רבקה ש"ץ, "אוטונומיה של הרוח ותורת משה- עיונים בתורת הרבי מרדכי יוסף מאיזביצא", מולד כ, א (תשכ"ג- תשכ"ד), עמ' 554-561 Morris Michael Faierstein, All is in the Hands of Heaven- The Teachings of Rabbi Mordecai Joseph of Izbica, New Jersey 1990 Yehuda (Jerome) I. Gellman, "Hasidic Existentialism?", Yaakov Elman and Jefferey S. Gurock (eds.), Hazon Nahum: Studies in Jewish Law, Thought and History Presented to Dr. Norman Lamm on the Occasion of his Seventieth Birthday, New York 1997, pp. 393-417
10-13	יצחק אלתר מגור ור' יהודה אריה ליב אלתר מגור	יורם יעקבסון, "גלות וגאולה בחסידות גור", דעת 2-3 (תשל"ח-תשל"ט), עמ' 175-215 **(חובה)** יורם יעקבסון, "קדושת החולין בחסידות גור: עיונים בתפיסת השבת בדרושי "שפת אמת"", רחל אליאור, ישראל ברטל וחנא שמרוק (עורכים), צדיקים ואנשי מעשה: מחקרים בחסידות פולין, ירושלים תשנ"ד, עמ' 241-277 מנדל פייקאז', ""הנקודה הפנימית" אצל אדמו"רי גור ואלכסנדר כבבואה לכושר הסתגלותם לתמורות העתים", יוסף דן ויוסף הקר (עורכים), מחקרים בקבלה, בפילוסופיה יהודית ובספרות המוסר וההגות: מוגשים לישעיה תשבי במלאת לו שבעים וחמש שנים, ירושלים תשמ"ו, עמ' 617-660

		יורם יעקבסון, "אמת ואמונה בחסידות גור", יוסף דן ויוסף הקר (עורכים), מחקרים בקבלה, בפילוסופיה יהודית ובספרות המוסר וההגות: מוגשים לישעיה תשבי במלאת לו שבעים וחמש שנים, ירושלים תשמ"ו, עמ' 593-616 אריה הנדלר, "פרשנות שפת אמת למדרש (שמות רבה כ"ג א')", סיני קי (תשנ"ב), עמ' רלג-רמב
14	סיכום	

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: אין

חובות / דרישות / מטלות: נוכחות, השתתפות פעילה, עבודה

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר): 100% עבודה

ד. ביבליוגרפיה: (חובה/רשות) קריאות החובה והרשות לעיל בטבלה

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

חומר מחייב למבחנים: